

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/77593 GK 93

Sayı : 72079556-610- 163
Konu : Soru Önergesi (7/77593)

20.03/2023

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 25.01.2023 tarihli ve 1159738 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Van Milletvekili Sayın Muazzez ORHAN IŞIK tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/77593 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Van Milletvekili Sayın **Muazzez ORHAN IŞIK**'a Ait 7/77593 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önermesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından çocuklarımızın ve gençlerimizin sağlıklı gelişimini temin etmek amacıyla; çocuklarımızın üstün yararı ilkesi doğrultusunda koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yürütülmektedir.

Çocuğun ihmali ve istismarı ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, olay yakından takip edilmekte ve adli sürece müdahil olunmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihmal ve istismardan korunmasına yönelik hizmetler; koruyucu ve önleyici hizmetler, ikincil örselenmeyi önlemeye yönelik hizmetler ile müdahale ve rehabilitasyon hizmetlerine yönelik süreçleri kapsamaktadır.

Koruyucu ve önleyici hizmetler bağlamında yapılan çalışmalar;

- Okullarda, risk altında bulunan çocuklarımız için koruyucu ve önleyici hizmet sunan “Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Uygulaması” hayata geçirilmiştir. Uygulama ile okullarda; okul devamsızlığı olan, suça sürüklenme riski olan, ihmal ve istismar riski olan veya sosyal hizmet müdahalesine ihtiyaç duyan çocuklar tespit edilerek çocuk ve aile görüşmeleri gerçekleştirilmektedir. Görüşmeler sonrası çocuğun ve ailenin ihtiyaçları belirlenmekte, ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik koruyucu, önleyici ve destekleyici tedbirler alınmakta ve gerekli mesleki çalışmalar gerçekleştirilerek çocuğun, aile ve okul ortamında takibi yapılmaktadır. Ayrıca ailenin ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik ilgili kurum ve kuruluşlar da harekete geçirilmektedir.
- Korunma altında bulunan çocukların aileleri yanında bulunan kardeşleri ile sosyal hizmet müdahalesinde bulunulan çocukların tekrar riskle karşı karşıya kalmamaları ve korunmaya ihtiyacı olan çocuk durumuna gelmemeleri amacıyla çocuklar ve ailelerine yönelik izleme sistemi olan “Çocuklar Güvende Programı” uygulamaya konulmuştur.
- Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde “Sosyal Medya Çalışma Grubu” oluşturulmuştur. Sosyal Medya Çalışma Grubu; çocukların gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek ve çocukların ihmal, istismara maruz kaldığı internet ortamında yer alan içeriklere paydaş kurumlar olan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Emniyet Genel Müdürlüğü Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile işbirliği içerisinde müdahale etmektedir.
- 0-6 yaş grubu çocukların gelişimini olumsuz yönde etkileyecek içerikteki kitaplardan korunması ve ailelere uygun içerikli kitap seçimi konusunda rehberlik edilmesi amacıyla, çocuklara yönelik basılı eserler içerik yönünden incelenmekte ve uygun içerikli kitap listesi oluşturulmaktadır. Oluşturulan liste Bakanlığımız resmi sayfasında yayınlanmaktadır.
- Çocukların dijital risklerden korunması kapsamında; özel kreş ve gündüz bakımevi çalışanları ile bu kuruluşlardan hizmet alan ailelere eğitimler gerçekleştirilmiştir.
- Çocukların kendi özel alanının farkında olma ve mahremiyetini koruyabilme becerisinin geliştirilmesi ve çocuğun gelişim dönemlerinin fiziksel, duygusal, psikolojik, bilişsel ve sosyal özellikleri göz önünde bulundurularak özel kuruluş (kreş, gündüz bakımevi ve çocuk kulübü) personeline ve özel kuruluşlardan hizmet alan çocukların ailelerine mahremiyet eğitimi verilmektedir.

İkincil örselenmelerinin önlenmesine yönelik yürütülen çalışmalar;

- Çocuğa yönelik ihmal, istismar, şiddet vb. vakalarının önlenmesi, koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin bir şekilde planlanması ve uygulanabilmesi, ilk andan itibaren çocuğun yüksek yararı doğrultusunda vaka yönetiminin doğru planlanması, sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi ve mağdur çocuk ve ailesinin ikincil örselenmelerinin önlenmesi amacıyla nitelikli eğitimler almış, deneyimli ve farklı meslek disiplinininden gelmiş personelden oluşan 315 personelle Uzman Müdahale Ekipleri 81 ilde oluşturulmuştur.
- İstismara uğrayan ya da uğradığı düşünülen çocukların ikincil örselenmelerini önlemek amacıyla adli görüşmeleri ile adli ve psikiyatrik muayenelerinin yapıldığı, sosyal gereksinimlerinin karşılandığı Sağlık Bakanlığına bağlı Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) kurulmuştur. Çocuk İzlem Merkezlerinde Bakanlığımızda görevli sosyal çalışma görevlisi görevlendirilmiştir.

Müdahale ve Rehabilitasyon hizmetlerine yönelik yürütülen çalışmalar;

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psiko sosyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitelerimiz ihtisaslaştırılmıştır.

Çocuğun ihmali ve istismarı ilgili Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir bilgi veya ihbar anında değerlendirilmekte, çocuklar ve aileleri hakkında sosyal inceleme yapılmakta ve uygulan sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmaktadır.

Yapılan sosyal inceleme sonucu korumaya ihtiyacı olan çocuk olduğuna karar verilen çocuklar ilgili mahkemeden 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında alınan Bakım Tedbiri kararı ile korunma ve bakım altına alınmaktadır.

Mağduriyeti sebebiyle bakım tedbiri kararı verilen çocuklarımıza korunma, bakım ve psiko-sosyal destek hizmeti vermek üzere Çocuk Evleri Sitelerimiz ihtisaslaştırılmıştır.

İhtisas kuruluşlar; çocukların temel gereksinimlerini karşılamak, fiziksel, duygusal, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarını belirleyerek gerekli müdahaleleri gerçekleştirmek, uygun ise aile ve yakın çevrelerine dönmelerini veya diğer sosyal hizmet modellerine hazır hale gelmelerini sağlamak üzere hizmet vermektedir.

İhtisas kuruluşlarında koruma ve bakım altında bulunan çocuklar ve aileleri psiko-sosyal destek programına dâhil edilmektedir. Program ile çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçları dikkate alınarak olumsuz yaşam deneyimlerinden kaynaklanan travmanın en aza indirilmesi, olumlu tutum ve davranış değişikliği oluşturulması hedeflenmektedir.

Bakım tedbiri/korunma kararı çocuk 18 yaşını doldurana kadar devam eder. Yapılan sosyal inceleme sonucu çocuğun korunma altına alınma şartlarının ortadan kalktığının belirlenmesi durumunda 18 yaşından önce ilgili mahkemeye yapılan talep sonucu kaldırılabilceği gibi, 18 yaşını dolduran çocuğun da talebi alınarak da uzatılabilmektedir.

Diğer taraftan, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun "Harçlar ve masraflardan, vergilerden muafiyet ve davaya katılma" başlıklı 20 inci maddesinin ikinci fıkrasında; "Bakanlık, gerekli görmesi hâlinde kadın, çocuk ve aile bireylerine yönelik olarak uygulanan şiddet veya şiddet tehlikesi dolayısıyla açılan idarî, cezaî, hukukî her tür davaya ve çekişmesiz yargıya katılabilir." hükmüne istinaden Bakanlığımız açılmış davalara katılmaktadır. Bu hüküm kapsamında çocuk istismarı nedeniyle açılan davalara da müdahil olmaktadır.

Bakanlığımız, işlenen suç nedeniyle toplumun menfaati ihlal edildiği için kamu davasına müdahil olmakta, dava sonucu hükmedilen tüm kararlara karşı kanun yoluna başvurabilmektedir.

Doğrudan mağdur/müşteki adına işlem yürütememekte olup kişilerin yasal temsilciliğini yapamamaktadır.

Soru önergesinde bahsi geçen konu ile ilgili hukuki süreç soruşturma aşamasında olup, Bakanlığımızca takip edilmektedir. Müdahillik talepli olarak suç duyurusunda bulunulmuş ve şüphelilerin tutuklanması talep edilmiştir.

Çocuk ve aile ile görüşmeler gerçekleştirilmiş, mağdur acil korunma kararı ile kurum bakımına alınmıştır. Çocuğun durumu 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında değerlendirilmektedir.